1997

2

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Czytelnia
w Opolu

POMAGAMY SOBIE W PRACY

OPOLSKI KWARTALNIK
INFORMACYJNO-METODYCZNY

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki
w Opolu

POMAGAMY SOBIE W PRACY

Opolski kwartalnik informacyjno-metodyczny

Rocznik XLII Nr 2

Opole 1997

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszewska
Alicja Bujak
Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Piotr Polus
Anna Śliwińska

ISSN 1427-8936

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im.Emanuela Smołki
45-081 Opole, ul. Piastowska 18 - 20
Tel.red. 53-64-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu
Nakład 210 egz.

Spis treści

Alicja Bujak - Kronika działalności bibliotek publicznych w województwie opolskim 5
Regina Kapałka - Józef Lompa (zestawienie bibliograficzne) 13
Małgorzata Bartoszewska, Ludwika Pająk - Życie i twórczość Józefa Lompy. Pisemny kwiz dla młodzieży szkół średnich..... 21
Marzena Andruchowicz, Stanisława Kabat - Ferie w bibliotece 27
Aleksandra Paniewska - "...A jednak śpiewać będę wam pochwałę życia..." Montaż literacki dla uczniów szkół średnich 29
Jubileusze bibliotek 36
Konferencje. Seminaria. Spotkania 39
Z życia SBP 40
Hanna Jamry - Nowości o Śląsku Opolskim 42
Anna Śliwińska - Kalendarz rocznic i obchodów 44

WKŁADKA

Małgorzata Bartoszewska, Aleksandra Paniewska - Letnie zgadywanki

Alicja Bujak
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

KRONIKA
działalności bibliotek publicznych w województwie opolskim (lipiec - grudzień 1996 r.)

1. Informacje ogólne

W 1996 r. w województwie opolskim dzialalo 327 bibliotek publicznych (w 1995 - 333): 1 WBP, 27 MiGBP, 35 GBP, 261 filii bibliotecznych. Czynnych było 39 punktów bibliotecznych (w 1995 - 52)

Z sieci bibliotek publicznych ubyło 7 filii w gminie Glubczyce i 1 w mieście Grodków. Otwarto nową filię w Dylakach (gm. Ozimek) oraz wznowiła dzialalność po dłuższym zamknięciu filia w Starym Koźlu (gm. Bierawa).

W 1996 r. w bibliotekach publicznych woj. opolskiego zarejestrowano 183.462 czytelników (w 1995 - 183.510).

Czytelnicy wypożyczyli 3.404.631 książek (w 1995 - 3.456.452) na zewnątrz.

W bibliotekach przybylo ogółem 98.175 książek (w 1995 - 123.228), w tym z zakupu 57.180 wol. (w 1995 - 71.609). Na zakup książek biblioteki wydały 507.785 zł. (w 1995 - 467.022).

Nowe pomieszczenia o większej powierzchni otrzymało 18 bibliotek, a 4 biblioteki przeprowadziły się do lokali o mniejszym metrażu.

Pracownicy bibliotek samorządowych uczestniczyli w 6 szkoleniach organizowanych przez WBP w Opolu. Jedno szkolenie miało charakter wymiany doświadczeń z bibliotekami samorządowymi woj. jeleniogórskiego.

Niektóre biblioteki publiczne odwiedziły grupy bibliotekarzy z zaprzyjaźnionych bibliotek w Bańskiej Bystrzycy, Biełgorodzie i Poczdamie.

O bibliotekach samorządowych mówiono w audycjach radiowych, których wyemitowano na antenie radia "Opole" 24 w cyklu "W opolskich bibliotekach".

2. Jubileusze bibliotek

- 30 lat działalności:
Filia Biblioteczna w Żelaznej, gm. Dąbrowa

- 40 lat działalności:
Gminna Biblioteka Publiczna w Skoroszycach
Filia Biblioteczna w Żędowicach, gm. Zawadzkie

-50 lat działalności:
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Niemodlinie
Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy

3. Jubileusze bibliotekarzy

- 20 lat pracy:
Maria Filecka, Oddział dla Dzieci MiGBP w Kluczborku
Elżbieta Kalbron, Filia w Gościęcinie, gm. Pawłowiczki
Krystyna Klimek, GBP w Popielowie
Ewa Nizioł, WBP w Opolu
Zdzisław Oborski, Filia Muzyczna MiGBP w Kluczborku
Urszula Piekarc, MiGBP w Zawadzkiem
Urszula Polok, GBP w Łubnianach
Zofia Przystalska, WBP w Opolu

- 25 lat pracy:
Helena Grądkowska, Filia nr 1 MiGBP w Głuchołazach
Krystyna Heinze, Filia w Smarchowicach Wielkich, gm. Namysłów
Kazimiera Jeziorańska, Filia w Karczowie, gm. Dąbrowa
Helena Smaga, Filia w Szonowie, gm. Głogówek

- 30 lat pracy
Ewa Goplańska, MBP w Opolu
Stanisława Kabat, MiGBP w Nysie
Anna Kuzior, MBP w Brzegu
Ludwika Pająk, WBP w Opolu
Ewa Songajło, WBP w Opolu
Joanna Stachniuk, WBP w Opolu
Olga Staszczyk, MiGBP w Nysie

Lucyna Szymula, MBP w Brzegu
Anna Śliwińska, WBP w Opolu

- 35 lat pracy:
Teresa Bernacka, MiGBP w Niemodlinie
Stanisława Cisak, MiGBP w Prudniku
Zofia Gaweł, Filia w Nowakach, gm. Pakosławice

4. Renty, emerytury

- po 20 latach pracy: *Brygida Kluge*, WBP w Opolu (renta)
- po 30 latach pracy: *Zofia Palmer*, GBP w Łubnianach (emeryt.), *Józefa Piątkowska* GBP w Tułowicach (renta)
- po 34 latach pracy:*Gerlinda Wiecha*,GBP Lasowice W. (emeryt.)
- po 43 latach pracy: *Józefa Oblicka*, MBP w Opolu (emeryt.)

5. Nagrody, wyróżnienia

- nagrodę Wojewody Opolskiego dla animatorów kultury otrzymala *Helena Bulanda* - dyr. MBP w Kędzierzynie-Koźlu (wrzesień)

- nagrodę Burmistrza Baborowa "za wkład pracy oraz osobiste zaangażowanie w uroczystości związane z obchodami 700-lecia Baborowa oraz Wojewódzkiego Święta Plonów" otrzymały pracownice biblioteki: *Grażyna Bieniek-Grocholska, Władysława Gil, Sylwia Bar, Ewa Ratuś, Lidia Benesz.*

- odznaką "Zasłużony dla Miasta Opola" uhonorowane zostały - *Anna Śliwińska* - kier. Działu Informacyjno-Bibliogarficznego WBP i *Anna Kwaśnicka* - kier. Oddziału dla Dzieci MBP w Opolu.

6. Działalność popularyzatorska
lipiec:

- *"Skrzydła ma mój koń bujany"* - wystawa prezentująca austriacką literaturę dla dzieci i młodzieży (WBP w Opolu - Biblioteka Austriacka i Niemiecka)
- *"Wakacje z przyrodą"* - wystawa ze zbiorów Technikum Leśnego w Tułowicach (MiGBP Korfantów)

- *"Obrazy, muzyka i literatura z żydowskiego miasteczka"* - koncert zespołu "10 Saiten 1 Bogen" z Linzu (WBP w Opolu - Biblioteka Austriacka i Niemiecka)

- *"Lato kwiatów"* - współudział w imprezie promującej miasto Otmuchów: wystawa wydawnictw o mieście i okolicy, kiermasz książek (MiGBP w Otmuchowie)

- *współudział w obchodach 700-lecia miasta Baborów*: prezentacja bibliotek, kiermasze książek (MiGBP w Baborowie)

- *współudział w obchodach Dni Ujazdu*: kiermasz książek, konkursy (MiGBP Ujazd)

- *"Wakacje z książką"* - cykl imprez dla młodych czytelników: konkursy, turnieje, zabawy literackie, wycieczki przyrodnicze (GBP Chrząstowice, GBP Lubsza, MiGBP Korfantów, MiGBP Krapkowice, GBP Olszanka)

<u>sierpień:</u>

- *"Aby dzieciństwo uczcić słonecznie"* - konkurs plastyczny dla dzieci (GBP Kamiennik)

- *"Wakacje z książką"* - półkolonie w bibliotece (MiGBP Krapkowice, MiGBP Korfantów, GBP Olszanka)

- *"Lato w mieście"* - cykl imprez literacko-zabawowych dla młodych czytelników (MiGBP Zdzieszowice)

- *współudział w obchodach Dni Korfantowa*: wystawa, kiermasz książek (MiGBP Korfantów)

<u>wrzesień:</u>

- *"Postaci antyczne w grafice"* - wystawa grafiki zabytkowej ze zbiorów WBP w Opolu i placówek muzealnych (WBP Opole)

- *"Antoni Słonimski przekorny humanista"* - wystawa (MBP Opole Filia nr 17)

- *"Żołnierze polscy w obozach jenieckich Wehrmachtu w czasie II wojny światowej"* - wystawa ze zbiorów Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach (MBP Kędzierzyn-Koźle)

- *spotkanie autorskie z Kazimierzem Kowalskim* (MBP Opole Filia nr 4)

- *spotkanie autorskie z Wiesławem Malickim* (MBP Opole Filia nr 4)

- *ogłoszenie IV edycji konkursu literackiego dla twórców nieprofesjonalnych p.n. "Krajobrazy słowa"* (MBP Kędzierzyn-Koźle)

- współorganizacja gminnych dożynek (MiGBP Krapkowice, MiGBP Leśnica, GBP Lubsza, GBP Łambinowice, GBP Murów, GBP

Świerczów, GBP Tułowice, MiGBP Ujazd)

październik:

- *"Węgierska Biblioteka Narodowa"* - wystawa prezentująca zbiory książnicy w Budapeszcie (WBP Opole)
- *"Pejzaże austriackie"* - wystawa malarstwa Stanisława Waligórskiego (WBP Opole - Biblioteka Austriacka i Niemiecka)
- *"ART MIKS"* - wystawa rękodzieła w ramach III edycji Tułowickiej Jesieni Artystycznej (GBP Tułowice)
- *"Jan Kochanowski w ilustracji"* - wystawa ze zbiorów BWA w Zamościu (MBP Kędzierzyn-Koźle)
- *Najazd Poetów na Zamek w Kamieniu Śląskim*. Międzynarodowe spotkanie młodych twórców (MiGBP Gogolin)
- *spotkania autorskie z Tadeuszem Chudym* (MiGBP Grodków, MBP Kędzierzyn-Koźle, MiGBP Lewin Brzeski, GBP Olszanka, MiGBP Zdzieszowice)
- *spotkanie autorskie z Kirą Gałczyńską* (MBP Opole - Filia nr 4)
- *spotkania autorskie z Karoliną Kusek* (GBP Brzeg, GBP Lubsza, GBP Kolonowskie, MiGBP Namysłów, MiGBP Strzelce Opolskie, MiGBP Zdzieszowice)
- *spotkania autorskie z Leszkiem Mazanem* (MiGBP Głuchołazy, MBP Kędzierzyn-Koźle, MiGBP Nysa, MiGBO Ozimek, GBP Popielów, MiGBP Strzelce Opolskie, GBP Tarnów Opolski)
- *spotkania autorskie z Napoleonem Mitraszewskim* (MiGBP Głuchołazy, MiGBP Strzelce Opolskie, MiGBP Zawadzkie)
- *promocja książki Kiry Gałczyńskiej "Zbierz w sercu całą moc"* (MBP Opole Filia nr 4)
- *ogłoszenie konkursu na esej dla uczniów szkół średnich p.n. "Czy jeszcze Sienkiewicz"* (MBP Kędzierzyn-Koźle)
- *III edycja gminnego konkursu recytatorskiego dla uczniów szkół podstawowych* (GBP Pokój)
- *"Żywa książka"* - inscenizacja utworów dla dzieci: "Kopciuszek", "W szkolnej ławie", "Kozucha Kłamczucha" (GBP Pakosławice)

listopad:

- *"Aleksander hr. Fredro - niezwykła osobowość"* (MBP Opole Filia nr 5)
- *otwarcie wystawy p.n. "Polscy nobliści w dziedzinie literatury"*

(MiGBP Krapkowice)

- *"Nie zabijajcie Ziemi"* - pokonkursowa wystawa eko-plakatu pozyskana z MiGBP w Namysłowie (GBP Popielów)

- *spotkanie autorskie z Piotrem Bedyńskim* (MBP Opole)

- *spotkanie autorskie z Edmundem Borzemskim* (MBP Opole Filia nr 4)

- *spotkania autorskie z Wandą Chotomską* (GBP Chrząstowice, GBP Dobrzeń Wielki, MBP Kędzierzyn-Koźle, MiGBP Korfantów, MiGBP Namysłów, GBP Olszanka, GBP Skoroszyce, GBP Strzeleczki, GBP Zębowice)

- *spotkanie autorskie z Andrzejem Pierszkałą* (MBP Opole Filia nr 4)

- *spotkanie autorskie z Walterem Pyką* (MBP Opole Filia nr 4)

- *spotkanie autorskie z B. Rybałtowską* (MBP Opole Filia nr 4)

- *promocja tomiku poetyckiego Edmunda Borzemskiego "Nieobecność to kamień"* (MiGBP Nysa)

- *promocja książki Kiry Gałczyńskiej "Hanka Ordonówna w latach wojny"* (MBP Opole Filia nr 4)

- *jubileusz 50-lecia pracy twórczej opolskiego literata Kazimierza Kowalskiego* (WBP Opole)

- *ogłoszenie konkursu plastycznego dla młodych czytelników p.n. "Baśniowe postacie z filmów i książek Walta Disneya"* (MiGBP Grodków)

- *współorganizacja koncertu poetycko-muzycznego z okazji Święta Niepodległości* (MiGBP Leśnica)

- *"Ułani, ułani..."* - wieczornica z okazji Święta Niepodległości (GBP Pakosławice)

- *"Tak daleko od rodzinnej ziemi"* - montaż poetycki z okazji Święta Niepodległości (GBP Lubsza)

- *"Popołudnia dla maturzystów"* - rozpoczęcie kolejnego cyklu wykładów z zakresu języka polskiego, psychologii i historii prowadzonych przez pracowników naukowych Uniwersytetu w Opolu i Wrocławiu (MBP Kędzierzyn-Koźle)

<u>grudzień:</u>

- *"Gabriela Zapolska - artystka skandalistka"* - wystawa (MBP Opole Filia nr 7)

- *"Polscy nobliści w dziedzinie literatury"* - wystawa (MiGBP Krapkowice)

- *"Nie zabijajcie Ziemi"* - pokonkursowa wystawa eko-plakatu pozyskana z MiGBP w Namysłowie (GBP Pokój)

- *spotkania autorskie z Ewą Nowacką* (MBP Kędzierzyn-Koźle, MiGBP Niemodlin, MiGBP Ozimek, GBP Popielów, GBP Prószków, GBP Skoroszyce, MiGBP Wołczyn, MiGBP Zawadzkie)

- *spotkania autorskie z Joanną Papuzińską* (MiGBP Baborów, GBP Chrząstowice, MiGBP Kędzierzyn-Koźle, GBP Lubrza, GBP Łambinowice, MiGBP Namysłów, MiGBP Niemodlin, MiGBP Nysa, GBP Olszanka, MiGBP Otmuchów, GBP Pakosławice, GBP Polska Cerekiew, GBP Tarnów Opolski)

- *rozstrzygnięcie IV edycji konkursu dla twórców nieprofesjonalnych p.n. "Krajobrazy słowa"*. Nagrodzone utwory prezentował Andrzej Mikosza przy gitarowym akompaniamencie Tomasza Bojczuka (MBP Kędzierzyn-Koźle)

- *rozstrzygnięcie konkursu plastycznego p.n. "Baśniowe postacie z filmów i książek Walta Disneya"*. Konkursowi towarzyszyła wystawa książek i kaset video. Przeprowadzono wiele konkursów i kwizów (MiGBP Grodków)

- *rozstrzygnięcie konkursu na projekt pieczęci Oddziału dla Dzieci*. Konkurs ogłoszony został w czerwcu w trakcie obchodów Dni Lewina Brzeskiego (MiGBP Lewin Brzeski)

- *koncert duetu muzycznego Schönfeldinger z Wiednia* grającego na rzadkich instrumentach szklanych: harmonice i dzwonach (WBP - Biblioteka Austriacka i Niemiecka)

- *monaż poetycko-muzyczny poświęcony Wisławie Szymborskiej* (GBP Łubniany)

- *plebiscyt na najciekawsze książki 1996 roku* (GBP Walce)

- *"Popołudnie dla maturzystów"* - cykl wykładów z języka polskiego, psychologii i historii prowadzony przez pracowników naukowych Uniwersytetu Opolskiego i Uniwersytetu Wrocławskiego (MBP Kędzierzyn-Koźle)

- *współorganizacja gminnego przeglądu zespołów jasełkowych* (MiGBP Leśnica)

- *"Mikołajowe spotkania"* - cykl imprez dla dzieci (MBP Kędzierzyn-Koźle, MiGBP Krapkowice)

- *"Wigilijny wieczór"* - opłatkowe spotkania z czytelnikami (GBP Bierawa, GBP Chrząstowice, GBP Kamiennik, MBP Kędzierzyn-Koźle, MiGBP Leśnica).

Regina Kapałka
Dział Informacyjno-Bibliograficzny

JÓZEF LOMPA
(zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 1970 - 1996)

Józef Piotr Lompa, nauczyciel, pisarz, publicysta, folklorysta, urodził się 29 VI 1797 r. w Oleśnie. Syn Michala, krawca i kupca, i Józefy z domu Stróżyk, córki kowala z Dobrodzienia. Od szóstego roku życia Lompa uczęszczal do katolickiej szkoly elementarnej w Oleśnie potem do niemieckiej szkoły ewangelickiej. Nie mogąc kształcić się w gimnazjum podjął pracę jako organista w klasztorze Reformatorów w Wieluniu. Następnie pracował jako aplikant sądu patrymonialnego w Oleśnie, nauczyciel domowy, pisarz dziedzica w Więckowicach, protokolant i tłumacz Sądu Miejskiego.
W 1815 r. wstąpił do katolickiego seminarium nauczycielskiego we Wrocławiu, gdzie po dwóch latach uzyskal wykształcenie nauczyciela szkoły elementarnej. Pracę nauczyciela rozpoczął w 1817 r. we wsi Cieszyn koło Sycowa, następnie w Łomnicy (pow. oleski). W listopadzie 1818 r. przeniósł się do Lublińca, a w 1819 r. osiadł w Lubszy (pow. lubliniecki) i pozostał tam aż do roku 1858.

Pragnął rozpocząć studia w Akademii Krakowskiej ale bez powodzenia. Potęgowały się konflikty Lompy z miejscowymi władzami, powodem ich było piętnowanie nadużyć administracji i właścicieli majątków wobec ludności wiejskiej.

Lompa kilkakrotnie zabiegał o posadę nauczyciela w Bydgoszczy, Poznaniu oraz w Warszawie, ale bezskutecznie.

W roku 1821 wydał pierwszą po polsku napisaną historię Śląska, byl to podręcznik dla nauczycieli pt. *"Krótkie wyobrażenia historyi Szląska - dla szkół elementarnych"*. Z języka niemieckiego przetłumaczył dla potrzeb młodzieży czytankę szkolną F.Rendschmidta, w której niemieckie wiersze zastąpił utworami Jana Kochanowksiego i innych poetów polskich. Obok podręcznika geografii, historii naturalnej, arytmetyki opracował także *"Wzory kaligraficzne polskie dla szkół elementarnych"* (Racibórz 1844). Prace Józefa Lompy w zakre -

sie przygotowania polskich podręczników szkolnych miały charakter pionierski. Zasłużył się również w dziedzinie etnografii. Jako jeden z pierwszych zaczął zbierać materiały ludoznawcze,które częściowo publikował w czasopismach, większość pozostała w rękopisie, długo uznanym za zaginiony. W roku 1968 Jerzy Pośpiech wydał *"Bajki i podania"* a w 1970 roku Bogdan Zakrzewski zbiór pieśni zawierający ok. 900 pozycji pt. *"Pieśni ludu śląskiego ze zbiorów Józefa Lompy"*.

Dla spopularyzowania wiadomości historycznych o Śląsku napisał na wzór "Pielgrzyma w Dobromilu" Izabelli Czartoryskiej *"Pielgrzyma w Lubopolu"* (Lubliniec 1844), gdzie szczególnie akcentował łączność Śląska z Polską w okresie piastowskim. Lompa wydał także w trzech tomach w latach 1841-43 w Opolu wiersze własne i tłumaczone z języka niemieckiego. W roku 1844 Towarzystwo Literackie w Gostyniu mianowało Lompę swoim członkiem za osiągnięcia na polu literackim. W latach 1848-49 współpracował z *"Dziennikiem Górnośląskim"*, gdzie zamieszczał liczne artykuły publicystyczne, rozprawy, wiersze, materiały folklorystyczne. Pod koniec 1849 roku objął redakcję *"Dziennika Zachodniego"* a w latach 1848-49 był również redaktorem czasopisma *"Telegraf Górnośląski"*, wydawanego w Oleśnie. Z inicjatywy Lompy powstało w 1948 roku w Bytomiu Towarzystwo Pracujących dla Oświaty Ludu Górnośląskiego, mające na celu emancypację ludności polskiej na Śląsku i dążenie do osiągnięcia równych praw z Niemcami. Wszechstronna działalność literacka i oświatowa Lompy spowodowała, że nazwisko jego było znane nie tylko na Śląsku, ale w całym kraju. Za szczególnie intensywną pracę oświatową i społeczną był prześladowany przez ówczesne władze, w wyniku tego zwolniony został z pracy nauczycielskiej. Pozostał wraz z rodziną bez środków do życia. Pod koniec lipca 1851 roku Lompa zmuszony do wyprowadzenia się ze szkoły lubszeckiej osiedlił się w Woźnikach w powiecie lublinieckim, gdzie pracował jako tłumacz sądowy. W okresie tym dużo pisał i drukował. Był członkiem honorowym Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, członkiem korespondentem Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskim. Zmarł 29 marca 1863 w Woźnikach.

Prezentowane poniżej zestawienie bibliograficzne opracowane zostało na podstawie *"Bibliografii Województwa Opolskiego"*, *"Śląskiego Słownika Biograficznego"*, *"Nowego Korbuta"* i *"Wszechnicy Górnośląskiej" t.9.*
Bibliografia prezentuje najnowszą literaturę przedmiotu. Wcześniejsze opracowania to m.in. *"Bibliografia Józefa Lompy"* Leokadii i Jerzego Pośpiechów (Kwartalnik Opolski 1957 nr 3), *"Katalog centralny Józefa Lompy"* opracowany przez Janinę Woźnicką (Katowice 1962), *"Bibliografia przedmiotowa Józefa Lompy"* opracowana przez Irenę Nitsche zawarta we "Wszechnicy Górnośląskiej" t.9.

TWÓRCZOŚĆ JÓZEFA LOMPY

1. KRÓTKIE wyobrażenie historii Szląska dla szkół elementarnych. - Opole: B.Feinstle, 1821. - IV,5 - 43 s.

2. KANCJONAŁ pieśni kościelnych z melodiami. Z.1 - 2. B.m. 1823

3. BESCHREIBUNG der Stadt Rosenberg. Nach einer polnischen Chronik und anderen geschichtlichen Quellen. - Gliwice, 1832

4. ZIÓR pieśni nabożnych. - Gliwice, 1833

5. ZBIÓR pieśni podczas uroczystości Bożego Ciała. - Gliwice: G. Neumann, 1833. - 22 s.

6. ZBIÓR wierszy, które częścią z niemieckiego klasycznych autorów tłumaczył, częścią sam ułożył... Z.1-2. - Opole: E.Raabe, 1841-1843

7. KRÓTKI rys jeografii Szląska dla nauki początkowej. Z mapą kolorowaną kraju szląskiego. - Lubliniec: Juliusz Plessner, 1843. - 48 s.

8. KLECHDY ludu polskiego w Szląsku . (Ze zbiorów wydziału literackiego w Gostyniu). Przyjaciel Ludu 1843/44 nr 31; 1844/45 nr 29; 1846 nr 3,7,10,12-14,16-19,22

wyd. osobno pt.
KLECHDY, czyli baśnie ludu polskiego na Śląsku. Ze zbiorów wydziału literackiego w Gostyniu. - Warszawa: A.G. Dubowski, 1900. - 82 s. (wyd. anonimowo)

9. PIELGRZYM w Lubopolu, czyli nauki wiejskie, szczególniej dla ludu szląskiego zastosowane. - Lubliniec: J.Plessnar, 1844. - VI, 7-87[1] s.

10. MÄRECHEN, Sagen, Sitten, Gebräuche und Aberglauben etc. des schlesisch-schlavischen Volkes. Rkps (196 stronic) został złożony redakcji Schlesische Provinzialblätter w 1846, później znajdował się w Bibl. Miejskiej Wrocławia

11. KWIATY moralne zbierane na Górze Świętej Anny w Górnym Szląsku, wydające najprzyjemniejszą wonność i posilek dla dusz pobożnych chrześcijańskich. Bukiet pierwszy. - Koźle: F.Radek, 1854. - 8 s.

12. APTEKA domowa, czyli skarb lekarski. Rkps powst. 1855

13. GESCHIHCTLICHE Darstellung der merkwuerdigsten Ereignisse in der koeniglichen Kreisstadt Rosenberg. Ein Fragment zur Geschichte Schleciens. - Koźle, 1855

14. HISTORIA o pobożnej i błogosławionej Petroneli, polskiej pustelnicy na Górze Chełm u Ś. Anny w Górnym Szląsku. - Koźle: F. Radek, 1855. - 30 s.

15. STO powieści dla młodzieży. Rkps wysłany w 1855 do Towarzystwa Literackiego w Gostyniu; zaginął

16. SATYRA na grę w karty. Powst. 1857. Rkps. był w Bibl. Tow. Przyj. Nauk Poz. Z kopii B.Erzepkiego ogł. Z.Hierowski. *Zaranie Śląskie* 1947 s. 3

17. ZAMEK w Głogówku. Powieść historyczna. *Gwiazdka Cieszyńska* 1857 s. 325. i n.

18. PRZYSŁOWIA i mowy potoczne ludu polskiego w Szląsku. - Bochnia: W.Pisz, 1858. - 36 s.

19. PRZEWODNIK dokladny dla odwiedzających święte i od wieków cudami slynące miejsca w obrazie Najświętszej Panny Marii na Jasnej Górze w Częstochowie. - Warszawa: Dzwonkowski i Sp., 1860. - 4,XII,99[1] s.

20. GESCHICHTLICHE Nachrichten ueber das altertuemliche marien-Bild der heiligsten Jungfrau Maria, welches Wladislau, Herzog von Oppeln, auf dem Klarenberge bei Czenstochau im Jahre 1382 aufgestellt hat. - Warszawa, 1860

PUBLIKACJE O JÓZEFIE LOMPIE

I Książki (w nawiasach podano sygnatury WBP)

1. DOBRZYCKI Wiesław: Józef Lompa 1797-1863. - Warszawa: Państw. Zakłady Wydaw. Szkolnych, 1970. - 55,[1] s., il. portr. Biblioteczka Historyczna (5053-4 Ś)

2. MALICKI Jan: Józefa Lompy żywot niepokorny. - Wrocław-Warszawa: Zakl. Nar. im. Ossolińskich, Wydaw. PAN, 1990. - 55,[4]s. Spotkania z Literaturą nr 3 (12749 Ś)

3. MOSKAL Jerzy, WILCZEK Stanisław: Album pisarzy śląskich. - Opole: Inst. Śląski, 1972. - S. 32-33: Józef Lompa (5238-39 Ś)

4. OLEKSIŃSKI Jerzy: I nie ustali w walce... - Warszawa: "Nasza Księgarnia", 1980. - 416[4] s.
   M.in. sylwetki zasłużonych w walce o polskość Opolszczyzny: Józefa Piotra Lompy i innych

5. POŚPIECH Jerzy, WYCISK Artur: "Tygodnik Polski" poświęcony włościanom (Pszczyna 1845-1846). - Opole: Inst. Śląski, 1984. - 70,[2] s. (11231-2 Ś)

6. SŁOMCZYŃSKA Otylia: Książki z kraju J[józefa] Lompy, K[onstantego] Damrota, J[uliusza] Ligonia. - Opole: Inst. Śląski, 1990. - 199,[1] s. (Inf 002.2-91, 13026-27 Ś)

7. ŚWIRSZCZYŃSKA Anna: Śląskie opowieści. - Katowice: "Śląsk", 1982. - S. 7-16: Józef Lompa

8. TRESZEL Marian: Związki Józefa Lompy z nauką i kulturą polską oraz jego podręczniki szkolne i książki rolnicze. - Opole: Inst. Śląski, 1979. - 341,[1] s. (65572 Ś)

9. URBAN Rafał: Pisma / o druku wybrała i przygot. Maria Szwed. - Opole: Inst. Śląski, 1982. - 376,[1] s.
Z treści m.in. Testament Józefa Lompy

10. WOŹNICKA Janina: Józef Lompa. Katalog centralny. - Katowice, 1962. - 67 s. Prace Biblioteki Śląskiej Nr 5 (Inf. 016:929-62)

11. WSZECHNICA Górnośląska/Związek Górnośląski. - Katowice: ZG, 1991 t.9: Józef Lompa - dla Śląska i dla Polski /red. Magdalena Kubista; Związek Górnośląski. - 157[3] s. (13838 Ś/IX)
Treść: Malicki Jan: Józef Lompa próba biografii; Pośpiech Jerzy: Świat wierzeń i zwyczajów Górnośląskich w zapisach Józefa Lompy; Glensk Joachim: Józef Lompa jako redaktor korespondent i publicysta; Małuszyńska Jolanta M.: Dydaktyzm literatury dla ludu Józefa Lompy; Gondek Elżbieta: Związki Józefa Lompy z polskim życiem literackim; Gumała Urszula: Józef Lompa o polskiej książce; Pawłowiczowa Maria: Utwory Józefa Lompy i ich edycje dokonane za życia pisarza; Janik Maciej: Regionalne tło społeczno-kulturowe twórczości Józefa Lompy; Nitsche Irena: Bibliografia przedmiotowa Józefa Lompy.

12. ZIELIŃSKI Andrzej: Polskie podróże po Śląsku w XVIII i XIX w. (do 1863 r.). - Wrocław-Warszawa: Zakł. Nar. im. Ossolińskich, Wydaw. PAN, 1974. - 356 s. (41180-81, 7428-29 Ś)

II Artykuły w czasopismach

1. BOREK Henryk: Rola Józefa Lompy w dziejach polszczyzny śląskiej. *Opole* 1978 nr 10 s. 12, 13, 24

2. FAZAN Mirosław: Literacki portret Józefa Lompy. *Kronika Miasta Zabrza* 1982-83 druk 1984 nr 13 s. 129-144

3. GERLICH Marian G.: Pamięci Józefa Lompy. Uroczystości w 120 rocznicę śmierci nauczyciela z Lubszy./Sesja popularnonaukowa, zorganizowana przez Śląski Instytut Naukowy w Katowicach, 30 III 1983 r. *Zaranie Śląskie* 1983 nr 3 s. 402-405

4. GERLICH Marian G.: Józef Lompa a badania ludoznawcze w I połowie XIX wieku. Analiza wybranych problemów. *Kronika Miasta Zabrza* 1982-83 druk 1984 nr 13 s. 145-157

5. MALICKI Jan: "Rozmaitości śląskie". Znad rękopisów Józefa Lompy. *Dziennik Zachodni* Wyd. 1,2,3 1994 nr 293 s. 5, port.

6. NAWROCKI Witold: Pionier odrodzenia narodowego. 120 rocznica śmierci Józefa Lompy. *Dziennik Zachodni* Wyd. ABC 1983 nr 58 s. 5, portr.

7. PIEKARCZYK Jerzy: Małymi krokami do przodu. *Przekrój* 1997 nr 9 s. IV-V

8. POŚPIECH Jerzy: Z raptularza Józefa Lompy. *Kwartalnik Opolski* 1986 nr 1 s. 42-48; nr 2 s. 40-48; 1991 nr 1/2 s. 77-84; nr 3/4 s. 120-131; 1993 nr 1 s. 72-79; nr 4 s. 81-99

9. SŁOWNIK dziennikarzy polskich 1661-1945. Pod red Wacława Zachniewicza. *Prasa Polska* 1984 nr 1 s. 84-93

10. SZCZECH Bernard: Materiały biograficzne Józefa Lompy w zbiorach muzeów górnośląskich. *Kronika Miasta Zabrza* 1985 nr 14 s. 123-130

11. SZUMILAS Jerzy: Czy ożywienie wokół Józefa Lompy. *Poglądy* 1983 nr 13 s. 2, il.

12. ŚWIERC Piotr: Józef Lompa - pionier odrodzenia polszczyzny na Śląsku. *Kalendarz Opolski* 1977 s. 145-147

13. TUREK Krystyna: Cechy tonalne pieśni ludowych ze zbiorów Józefa Lompy. *Kronika Miasta Zabrza* 1982-83 druk 1984 nr 13 s. 158-163

14. ZIEJKA Franciszek: Józef Lompa i gen. Józef Załuski. Nieznana kartka z biografii autora "Pielgrzyma w Lubopolu". Lompa Józef: Listy... [do J. Załuskiego]. *Kwartalnik Opolski* 1985 nr 1 s. 38-55

15. ZIELONKA Zbigniew: Kamień węgielny. *Opole* 1978 nr 3 s. 23-24 (twórczość J.L.)

PIELGRZYM
w Lubopolu,
CZYLI
NAUKI WIEJSKIE,
szczególniej dla ludu Szląskiego zastosowane
PRZEZ
Józefa Lompa,
Nauczyciela elementarnego
W LUBLINCU,
Nakładem wydawcy, czcionkami J. PLESSNERA.
1841.

Karta tytułowa *"Pielgrzyma w Lubopolu"* Józefa Lompy

Małgorzata Bartoszewska
Ludwika Pająk
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

ŻYCIE I TWÓRCZOŚĆ JÓZEFA LOMPY
Pisemny kwiz dla młodzieży szkół średnich

29 czerwca 1997 roku przypada dwusetna rocznica urodzin Józefa Lompy - nauczyciela, pisarza, publicysty, etnografa. Z tej okazji proponujemy młodzieży szkół średnich pisemny kwiz. Można go wykorzystać jako sprawdzian wiadomości o pisarzu Górnego Śląska lub też jako uzupełnienie większej imprezy poświęconej temu autorowi.

Uczestnicy otrzymują arkusze z pytaniami i w miejsce kropek wpisują odpowiedzi. Każda poprawna i pełna odpowiedź nagradzana jest jednym punktem. Czas trwania kwizu ok. 30 minut, liczba uczestników dowolna, suma punktów do zdobycia 30. Zwycięża ten, kto zdobywa ich najwięcej.

Literatura pomocna przy rozwiązywaniu kwizu:

1. Madeja J.: Z życia i działalności pedagogiczno-oświatowej J.Lompy. - Opole 1965. - 101,[4] s.

2. Nowy Korbut. T.8. - Warszawa 1965. - 555,[1] s.

3. Śląski słownik biograficzny. T.1. - Katowice 1977. - 287,[1] s.

Bibliotekom, które nie posiadają literatury o życiu i twórczości J.Lompy możemy zaproponować odbitki kserograficzne (nieodpłatnie) z materiałów posiadanych przez WBP w Opolu.

.....

Imię i nazwisko

KWIZ liczba punktów

1. Podaj datę i miejsce urodzenia Józefa Lompy.

   ....

2. Do jakich szkół uczęszczał po ukończeniu 14-tego roku życia?

   ....

3. Jakie zawody wykonywał J.Lompa po powrocie do Olesna?

   .....

   ....

4. W jakim mieście ukończył Katolickie Seminarium Nauczycielskie?

   ....

5. Gdzie ostatecznie się osiedlił i rozpoczął pracę nauczyciela?

   ....

6. W obronie jakiej warstwy społecznej stawał najczęściej J.Lompa?

   ....

7. Do kogo zwracał się w sprawie podjęcia studiów w Akademii Krakowskiej?

   ....

8. Jak długo przebywał J.Lompa w Lubszy?

   ....

9. W którym roku opracował i wydał podręcznik "Krótkie wyobrażenia historyi Szląska dla szkół elementarnych"?

....

10. J.Lompa był tłumaczem przysięgłym. Wymień jakich języków?

....

11. O co walczył J.Lompa?

.....

....

12. Jaką problematykę poruszają utwory Lompy z lat 1823 - 1833?

.....

....

13. Jakie utwory wydał w Opolu w latach 1841 - 1843?

....

14. Prekursorem jakiej dziedziny wiedzy był J.Lompa?

....

15. Za jakie osiągnięcia został w 1844 r. mianowany na członka Towarzystwa Literackiego w Gostyniu?

....

16. Z jakim dziennikiem współpracował w okresie Wiosny Ludów (1848 - 1849)?

....

17. Był redaktorem lokalnego czasopisma. Wymień jakiego?

....

18. Z kim J.Lompa założył Towarzystwo Nauczycieli Polaków?

....

19. Komu dedykowany był "Zbiór wierszy"?

....

20. W jakiej prasie polskiej ukazywały się artykuły pisane przez Lompę? Wymień przynajmniej 3 tytuły.

.....

....

21. Jakiej dziedzinie wiedzy zostały poświęcone prace powstałe w latach 1850 - 1860?

....

22. Na jakie grupy można podzielić twórczość pisarską J.Lompy?

....

....

23. Ile prac obejmuje dorobek literacki J.Lompy?

....

24. W jakiej miejscowości zamieszkał J.Lompa w "jesieni życia"?

....

25. Podaj datę śmierci J.Lompy.

....

26. Gdzie znajduje się grób pisarza?

....

27. Gdzie zamieszczone są niżej zacytowane słowa: "odszedł poeta śląski i nauczyciel, krzewiciel polskości i obrońca praw ludu śląskiego"?

....

28. W którym roku i w jakiej miejscowości odsłonięto pomnik J.Lompy?

....

29. Z okazji odsłonięcia pomnika J.Lompy wydany został okolicznościowy druk. Co to był za druk i co zawierał?

.....

.....

....

30. Kto opracował monografię o J.Lompie?

....

ODPOWIEDZI

	Punkty
1. 29.06.1797 r.	(1 pkt)
2. Szkoły pijarskie w Wieluniu	(1 pkt)
3. Aplikant sądu, guwerner, pisarz, tłumacz	(1 pkt)
4. Wrocław	(1 pkt)
5. Lubsza (powiat lubliniecki)	(1 pkt)
6. Chłopów	(1 pkt)
7. Jerzego Samuela Bandtkego	(1 pkt)
8. 30 lat	(1 pkt)
9. 1821	(1 pkt)
10. Języka polskiego, niemieckiego, czeskiego	(1 pkt)
11. Zachowanie języka polskiego	(1 pkt)
12. Kościelną	(1 pkt)
13. Wiersze	(1 pkt)
14. Etnograficznej	(1 pkt)
15. Literackie	(1 pkt)
16. "Dziennikiem Górnośląskim"	(1 pkt)
17. "Telegraf Górnośląski"	(1 pkt)
18. Emanuelem Smołką	(1 pkt)
19. Ludowi górnośląskiemu	(1 pkt)
20. "Dziennik Górnośląski", "Telegraf Górnośląski" "Tygodnik Polski", "Gwiazda Cieszyńska", "Szkoła Polska", "Poradnik dla Ludu Górnośląskiego", "Ziemianin", "Kronika Wiadomości Krajowych i Zagranicznych", "Gazeta Codzienna", "Gazeta Rolnicza", "Roczniki Gospodarstwa Krajowego"	(1 pkt)
21. Rolnictwu	(1 pkt)
22. Prace i artykuły historyczne, przyrodnicze, geograficzne, etnograficzne, literackie	(1 pkt)
23. Około 50	(1 pkt)
24. W Woźnikach	(1 pkt)
25. 29.03.1863 r.	(1 pkt)
26. W Woźnikach	(1 pkt)
27. Na tablicy nagrobkowej	(1 pkt)
28. 2.08.1931 w Lubszy	(1 pkt)
29. Widokówka, portret J.Lompy, wiersz ks.Damrota	(1 pkt)
30. Wilhelm Szewczyk	(1 pkt)

Marzena Andruchowicz
Stanisława Kabat
Oddział dla Dzieci MiGBP Nysa

FERIE W BIBLIOTECE

Do ferii zimowych rozpoczęliśmy przygotowania już pod koniec 1996 r. - opracowując szczegółowy plan pracy. Wykonałyśmy plakaty informujące o zajęciach organizowanych przez nasz oddział w okresie ferii zimowych. Przygotowałyśmy też małe informatory o zajęciach, które miały odbywać się w czytelni. Informację o "Feriach w bibliotece" zamieściłyśmy w lokalnej prasie. Akcję anonsowało także radio Opole.

Pod koniec grudnia zakupiłyśmy drobne nagrody rzeczowe dla zwycięzców konkursów. Zaopatrzyłyśmy się także w niezbędne materiały papiernicze, takie jak: kolorowy papier, bibuła, bloki rysunkowe itp., potrzebne do wykonywania przez dzieci prac plastycznych.

W połowie stycznia, na dwa tygodnie przed rozpoczęciem ferii, umieściłyśmy plakaty we wszystkich szkołach podstawowych na terenie Nysy. W tym też czasie osobom odwiedzającym naszą bibliotekę rozdawałyśmy przygotowane uprzednio małe informatory. Otrzymało je około 100 osób.

Z okazji ferii przygotowałyśmy atrakcyjny, zimowy wystrój czytelni. Z naszej oferty dzieci mogły korzystać od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 17.00.

W pierwszym dniu ferii dzieci zaczęły przychodzić już od godz. 8.00, tak że z chwilą rozpoczęcia wyświetlania filmu na video (projekcja planowana była każdego dnia o godz. 9.00) w czytelni było prawie pięćdziesięcioro dzieci. W sumie, w pierwszy poniedziałek ferii z naszej oferty skorzystało 82 dzieci. Dużą frekwencję odnotowałyśmy w tym dniu także w wypożyczalni - 92 osoby.

Dzieci bardzo chętnie brały udział w przygotowanych przez nas konkursach: rysunkowym - "Pani Zima" (48 dzieci), czytelniczym o książce (24 dzieci), prac plastycznych na dowolny temat (28 dzieci wykonało 58 prac).

Najwięcej emocji wzbudził jednak zarówno wśród uczestników, jak i osób im kibicujących "Turniej gier planszowych". Do uczestnictwa zgłosiło się 28 dzieci. Rozgrywki rozpoczęły się 12 lutego. Następnego dnia odbył się finał, do którego zakwalifikowało się ośmioro dzieci. Spośród finalistów wyłoniłyśmy trzech zwycięzców. W turnieju brali udział zarówno chłopcy, jak i dziewczęta, ale do finału zakwalifikowali się tylko chłopcy. Gry planszowe, których nasz dział posiada ponad 20, były dostępne nie tylko dla grających w turnieju. Bardzo często korzystały z nich i inne dzieci.

Starsi przyprowadzali swoje młodsze rodzeństwo w wieku przedszkolnym. Dzieci te miały do dyspozycji worek różnych zabawek - żołnierzyki, plastikowe zwierzątka, układanki, klocki itp.

Książka i czasopismo towarzyszyły wszystkim zabawom. W oparciu o pozycje znajdujące się w naszej bibliotece dzieci wykonywały prace plastyczne. Korzystały z roczników "Ciuchci", "Świerszczyka" oraz książek: "Każde dziecko to potrafi" i "Origami". Ogromną popularnością cieszyły się także książki elektroniczne: "Przygody zwierząt", "Kolorowe nutki", "Super Herosi" oraz książki z serii "Podglądamy przyrodę" wyposażone w lupkę. Bardzo chętnie dzieci sięgały po pozycje z serii "Tajemnice zwierząt", "Patrzę, podziwiam, poznaję" oraz "Co i jak". Wiele dzieci przychodziło do naszej biblioteki codziennie i przebywały w niej po kilka godzin.

14 lutego 1997 r. odbyło się podsumowanie konkursów zorganizowanych przez Oddział dla Dzieci w okresie ferii zimowych. Uczestniczyły w nim dzieci, które brały udział w zajęciach oraz te, które przychodziły do biblioteki, aby wypełnić wolny czas. Nagrodziłyśmy i wyróżniłyśmy najciekawsze prace. Pokonkursowy plon podziwiać można było na wystawie czynnej w czytelni biblioteki do końca lutego. Wszyscy uczestnicy podsumowania wzięli udział w poczęstunku ufundowanym przez sponsora.

W okresie ferii zanotowałyśmy 687 odwiedzin w czytelni i 600 w wypożyczalni. Duża frekwencja w okresie ferii zimowych świadczy o tym, że dzieci dobrze czuły się i bawiły w naszej bibliotece, a my mamy satysfakcję z tego, iż nie zawiodłyśmy oczekiwań naszych młodych czytelników.

Aleksandra Paniewska
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

"...A JEDNAK ŚPIEWAĆ BĘDĘ WAM POCHWAŁĘ ŻYCIA..."
Montaż literacki dla uczniów szkół średnich

W liście do Miriama z grudnia 1901 r. Leopold Staff napisał: "Najpiękniejszym poematem jest życie, w miarę jak się je tworzy". Proponowany montaż utworów poetyckich Staffa jest próbą rozwinięcia tej myśli, która stała się życiowym credo poety. Przekonajmy się, jak żywo, pięknie i ponadczasowo wyrażała się w jego wierszach z różnych okresów twórczości - afirmacja życia.

W oparciu o montaż można zorganizować np. wieczór poezji w bibliotece. Tekst można wzbogacić o podkład muzyczny. Wskazane byłoby przygotowanie również wystawki tematycznej, prezentującej życie i dorobek twórczy L.Staffa.
W montażu wykorzystano następujące źródła:
- Od Kochanowskiego do Staffa. Antologia liryki polskiej / W.Borowy.- Wyd.3. - Warszawa, 1958
- Od Staffa do Wojaczka : poezja polska 1939 - 1988. Antologia. - T.1. - Łódź, 1991
- Staff L.: Wybór poezji / wybór i wstęp M.Jastrun. - Wyd. 3. - Wrocław, 1985

Narrator:

Życie Leopolda Staffa nie było wolne od trosk i burz. Poeta stworzył jednak pewien rodzaj własnej filozofii, która polegała na takim dystansie do nieszczęść i konfliktów otaczającego świata, który pozwalał widzieć w nim przede wszystkim strony dobre i piękne.

I:

Nic mi, świecie, piękności twej zmącić niezdolne!
Błogosławione, które wydało mnie plemię.
Patrzę na gwiazdy górne i na kwiaty polne
I w oczach swych jednoczę i niebo, i ziemę.
(Nic mi, świecie..., s. 116)

II:

I uczę miłowania, radości w uśmiechu,

W łzach widzieć słodycz smutną, dobroć chorą w grzechu,
I pochwalam tajń życia w pieśni i w milczeniu,
Pogodny mądrym smutkiem i wprawny w cierpieniu.

(Przedśpiew, s. 51, 52)

III:

Kochać i tracić, pragnąć i żałować,
Padać boleśnie i znów się podnosić,
Krzyczeć tęsknocie "precz!" i błagać "prowadź!"
Oto jest życie: nic, a jakże dosyć...

(Kochać i tracić..., s. 116)

N:

Podstawą takiej afirmacji życia było uznanie wyższości - marzenia nad rzeczywistością. Sens życia widział poeta nie tyle w osiąganiu ideałów, do których człowiek dąży, ile w samym dążeniu do nich.

IV:

Między pieśnią przerwaną a zbudzonym echem,
Falą i nagą stopą, co wnet się zanurzy,
Przyjściem listu i zdjęciem pieczęci z pośpiechem,
Pomiędzy zaproszeniem i rankiem podróży,
Między wzniesioną dłonią a owocem drzew
Śpi szczęście...

(Radość i smutek... V, s. 67)

N:

Sens życia odnajdywał poeta w wiecznym wędrowaniu i zaczynaniu wszystkiego od nowa. Nawet w trudnych czasach wojennych umiał znaleźc w sobie siłę i optymizm do tworzenia nowego.

V:

Budowałem na piasku
I zwaliło się.
Budowałem na skale
I zwaliło się.
Teraz budując zacznę

Od dymu z komina.

(Podwaliny, s. 224)

VI:

Będziemy znowu mieszkać w swoim domu,
Będziemy stąpać po swych własnych schodach.
Nikt o tym jeszcze nie mówi nikomu,
Lecz wiatr już o tym szepce po ogrodach.

VII:

Nie patrz na smutnych tych ruin zwaliska.
Nie płacz. Co prawda, łzy to rzecz niewieścia.
Widzisz: żyjemy, choć śmierć była bliska.
Wyjdźmy z tych pustych ulic na przedmieścia.

VI:

Przejdą dni ciężkie klęski i rozgromu
I zapomnimy o ranach i szkodach ...
Będziemy znowu mieszkać w swoim domu,
Będziemy stąpać po swych własnych schodach.

(Pierwsza przechadzka, s. 214 - 215)

N:

Poeta umiał zachować równowagę wśród największych wstrząsów i pogodę wśród cierpienia.

I:

Trzymam się lewą ręką ziemi.
Trzymam się prawą ręką nieba.
Kurczę obie ręce ku piersi:
Bo mi na sercu złączyć je potrzeba.

(Niedawno, s. 284)

N:

Piękna poszukiwał poeta w szarej codzienności, umiał pogodzić się ze zwyczajnością, która nie niosła silnych emocji, ważkich zdarzeń. Cenił sobie spokój, zwykłe, ciche bytowanie.

II:

Zwyczajna będzie ma noc i mój dzień,

Bez zdarzeń tygodnie, miesiące:
Czasem z chmur padnie przelotny cień,
A czasem blask rzuci słońce...

III:

Żaden mym oczom nie błysnął cud,
Nic z mroku się nie wyłania,
Nici splątane w węzłach złud
Nie mają rozwiązania...

IV:

A jednak poznam, gdy śmierć do snu
Gasić mi będzie blask powiek,
Żem widział rzeczy, których tu
Nie widział żaden człowiek.

(Życie bez zdarzeń, s. 18 - 19)

V:

Najpiękniej bowiem jest, kiedy
Piękna nie czuje się zgoła
I tylko jest się, po prostu
Tak, jak jest wszystko dokoła.

(Czucie niewinne, s. 61)

N:

Energotwórcza była dlań także przyroda, nie egzotyczna, ale ta rodzima, bliska na wyciągnięcie ręki. Z kontaktu z nią czerpał spokój i siły witalne.

I:

Wśród kwiatów, jak wśród dobrych i szczęśliwych myśli,
Olśniony pól wiosennych złotym widowiskiem,
Wyciągam ręce, jakbym chciał objąć uściskiem
Ziemię, która się modrym widnokręgiem kryśli.

Wonie kwiatów sprzysięgły się najsłodszym spiskiem,
By dusza ma upiła się rozkoszniej niśli
Lotem ptacy, co w niebie błękitnym zawiśli,
Sławiąc radość piosennym zachwytu wytryskiem.

II:

Porwała się, porwała dusza ma w niebiosy,
Szybuje, krąży wirem, szaleje i śpiewa,
Wielbiąc kwiaty, wiatr, miłość, dal, uśmiech, deszcz rosy:

Aż osłabły z rozkoszy, spada i omdlewa
Wśród kwiatów, kędy leżę w boskim śnie na jawie
I szczęśliwy jak plama słoneczna na trawie.
(Upojenie, s. 70)

N:

Piękno dostrzegał poeta także we wnętrzu "małych ludzi" - tych przeciętnych, żyjących pracą, która zapewnia im chleb.

III:

Lecz choć jesteście, zda się, tak ślepi i głusi
Na wszystko, co urokiem snu i marzeń kusi
W dal cudu i zachwytu, ku przyrodzie - matce:

I wy macie krainę poezji, choć biedną,
I chowacie w swej duszy tęsknotę bezwiedną:
Skrzyneczkę z owsem w oknie swym i ptaszka w klatce.

(Mali ludzie, s. 105)

N:

Ważną rolę w życiu L.Staffa pełniła także miłość. I to zarówno ta rozumiana szeroko - jako życzliwość, otwartość na drugiego człowieka, jak i ta między kobietą i mężczyzną. Miłość dawała poecie poczucie stabilności, bezpieczeństwa, była źródłem radości, szczęścia, motorem życia.

IV:

Włosy twe jak płomienna błyskawicy grzywa,
Jak surm mosiężnych świetna, weselna muzyka,
Jak uroczyste święto bogatego żniwa,
Jak w południe lipcowe spieka słońca dzika.

V:

Włosy twe : bursztyn, jedwab, ogień i oliwa,
Jesienny niebywały przepych października,
W zasobnych miodnych ulach praca pszczół szczęśliwa,
Złote szaleństwo wina dla ust biesiadnika.

IV:

Włosy twe : rozżagwiona rozkoszy pochodnia,
Kojące jako morze, kuszące jak zbrodnia...
Jak w lesie o zachodzie zabłądzić w ich złocie!
I po wirze upojeń, pieszczot zawierusze

Zagrzebać w nich swe usta i upoić duszę,
Dumną jak sen zwycięzcy w zdobytym namiocie!
(Twe złote włosy..., s. 59)

N:

Przez całe życie poeta miał silne pragnienie wiary. Religijność jego była jednak wolna od wszelkiego dogmatyzmu. Wierzył w istnienie ładu i celowość istnienia.

VI:

Kto szuka Cię, już znalazł Ciebie:
Już Cię ma, komu Ciebie trzeba:
Kto tęskni w niebo Twe, jest w niebie;
Kto głodny go, je z Twego chleba.

Nie widzą Ciebie moje oczy,
Nie słyszą Ciebie moje uszy;
A jesteś światłem w mojej pomroczy,
A jesteś śpiewem w mojej duszy!
(Kto szuka Cię..., s. 156)

N:

Poeta posiadał rzadką umiejętność zadowalania się szczęściem przelotnym i urokiem chwili. Mądrość epikurejczyków nie była mu obca.

VII:

Echo z dna serca, nieuchwytne
Woła mi: "Schwyć mnie nim przepadnę,
Nim zblednę, stanę się błękitne,
Srebrzyste, przeźroczyste, żadne!"

(Ars poetica, s. 185)

N:

Mimo licznych zaszczytów, jakie poetę spotkały, jego życie pozostało nadzwyczaj skromne, często ubogie, a sława, wbrew naturze sławy - cicha. Poeta zawsze potrafił być sobą.

I:

Dopiero od posągów, od drzew i od trawy,
Z którymi żyłem długo wśród dalekich dróg,
Nauczyłem się prostej, pogodnej postawy.

I kiedym, stary smutku dom zburzywszy w gruzy,
Uczynił z siebie jeno wschodom słońca próg,
Rozumie mnie me serce i kochają Muzy.

(Curriculum vitae, s. 91 - 92)

II:

Ostatni z mego pokolenia
Drogich przyjaciół pogrzebałem
Widziałem, jak się życie zmienia,
I sam jak życie się zmieniałem.

III:

Człowiekam kochał i przyrodę,
W przyszłość patrzyłem jasnym okiem,
Wielbiłem wolność i swobodę
Zbratany z wiatrem i obłokiem.

IV:

Nie wabił mnie spiżowy pomnik,
Rozgłośne trąby, huczne brawa.

V:

Zostanie po mnie pusty pokój
I małomówna, cicha sława.

(Ostatni z mego pokolenia..., s. 251)

JUBILEUSZE BIBLIOTEK

50 LAT BIBLIOTEKI W JEMIELNICY

W dniu 29.11.1996 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy uroczyście obchodziła swój jubileusz - 50-lecie istnienia.

Nasza biblioteka powstała późną jesienią 1946 r. z inicjatywy tutejszej Gminnej Spółdzielni i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Strzelcach Opolskich. Jej pierwszym kierownikiem był Jan Bartosz. Liczyła wtedy 392 książki i zarejestrowała 30 czytelników. Rejestracja biblioteki nastąpiła wprawdzie dopiero w 1948 roku, i taka data figuruje w opracowaniu dotyczącym bibliotek woj. opolskiego, niemniej jednak biblioteka istniala i dzialala, stale się rozwijając od 1946 roku. Aktualnie posiadamy około 20.000 książek i ponad 600 czytelników. W sieci naszych bibliotek gminnych oprócz GBP znajdują się dwie filie biblioteczne: w Piotrówce i w Barucie. Mamy duży, ładny lokal, który mieści się przy ulicy 22 stycznia nr 20.

Nasz jubileusz zaszczyciło swą obecnością wielu znakomitych gości. Gościem honorowym był poeta Walter Pyka, który urodził się i wychował w naszej wsi. Były także władze gminne, dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, nasza instruktorka, obecni i byli bibliotekarze naszej biblioteki, działacze kultury oraz najaktywniejsi czytelnicy. W części artystycznej udział wzięły zespoły z naszej gminy: "Kocur Club" działający przy bibliotece gminnej oraz kabaret "Faska" i zespół folklorystyczny "Kierolina" z Piotrówki. Cała uroczystość była bardzo udana, biblioteka pięknie udekorowana i wszyscy się świetnie bawili - co zostało uwiecznione na licznych zdjęciach i pamiątkowej kasecie video.

Lidia Radecka
Gminna Biblioteka Publiczna
w Jemielnicy

ZŁOTY JUBILEUSZ BIBLIOTEKI W NIEMODLINIE

Niemodlińska Biblioteka Publiczna rozpoczęła działalność w listopadzie 1946 roku. Zalążkiem księgozbioru było 300 woluminów zebranych podczas ogłoszonej przez Inspektora Szkolnego zbiórki książek. W pierwszym okresie istnienia placówki borykano się z brakiem środków na zakup książek, trudnymi warunkami lokalowymi oraz brakiem wykwalifikowanego personelu. Na szczęście podziały administracyjne kraju nie wprowadziły szczególnych zmian w sieci bibliotek publicznych. Generalnie nie było większych wstrząsów w działalności placówki, o czym świadczy chociażby wyjątkowo stabilna kadra kierownicza.

W pięćdziesięcioleciu niemodlińską biblioteką kierowało tylko sześć osób; przez 35 lat dyrektorem była Pani Lidia Kaczmarczyk. W ciągu tych lat uruchomiono filie biblioteczne, które obecnie działają w sołectwach: Grabin, Gracze, Rogi. W 1970 r. uruchomiono Oddział dla Dzieci - specjalistyczną agendę dla najmłodszego i młodego czytelnika.

Wejście w pięćdziesiąty pierwszy rok działalności placówki rozpoczęło się 20 XI 1996 r. Podczas obchodów jubileuszowych bibliotekarze spotkali się z przedstawicielami władz miasta, delegacją z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, emerytowanymi i byłymi pracownikami, zaproszonymi gośćmi i przyjaciółmi biblioteki. W programie obchodów znalazły się wystąpienia: dyrektora WBP Tadeusza Chrobaka, burmistrza Niemodlina Kazimierza Górskiego, przewodniczącego Komisji Kultury, Oświaty i Sportu Kazimierza Zająca oraz wspomnienia Pani Lidii Kaczmarczyk.

Osobiście miałam przyjemność przedstawić obecną sytuację biblioteki i jej zamierzenia na przyszłość. Obchodom towarzyszyła wystawa okolicznościowa obrazująca historię Niemodlina i biblioteki w latach 1946 - 1996. Jubileuszowych wpisów można było dokonywać w kronice biblioteki.

Miłym akcentem był występ artystyczy uczniów Szkoły Podstawowej Nr 1 w Niemodlinie. Młodzi artyści po występie wręczyli gościom kwiaty i okolicznościowe patery. Oprócz tradycyjnej lampki szampana dla gości przygotowano "szwedzki stół" z kawą, napojami, ciastem, koreczkami, owocami i słodyczami. Myślę, że obchody jubileuszowe w naszej bibliotece przeszły do historii

w miłej i serdecznej atmosferze, a ich organizacja była możliwa dzięki zaangażowaniu pracowników biblioteki oraz efektywnej pomocy organizacyjnej instruktora WBP w Opolu.

Jadwiga Kutyła
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
w Niemodlinie

JUBILEUSZ BIBLIOTEKI W ZAWADZKIEM

7 lutego 1997 r. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zawadzkiem obchodziła 30 rocznicę powstania placówki, którą od 22 lat kieruje Krystyna Wieszczeczyńska. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz miasta i gminy, Rady Miejskiej, pracownicy i długoletni czytelnicy, delegacja Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu - Anna Śliwińska i Alicja Bujak, bibliotekarze bibliotek publicznych woj. opolskiego. W części artystycznej wystąpił zespół Faska z Piotrówki.

Krystyna Wieszczeczyńska
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
w Zawadzkiem

KONFERENCJE * SEMINARIA * SPOTKANIA

W dniu 21 lutego br. z inicjatywy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu odbyła się konferencja poświęcona **Józefowi Lompie**, którego 200 rocznica urodzin przypada właśnie w tym roku.

Referaty przybliżające biografię i osobowość J.Lompy oraz jego działalność i twórczość literacką ze szczególnym zwróceniem uwagi na związki autora z polskim życiem literackim oraz edycje utworów J.Lompy dokonanych za życia pisarza wygłosili znani z licznych publikacji naukowych: Jan Malicki, Elżbieta Gondek i Maria Pawłowiczowa.

Konferencja wzbogacona została o wystawę przygotowaną przez Bibliotekę Śląską i Miejską Bibliotekę w Zabrzu W dniu tym odbyła się również promocja książki Jana Malickiego "Faust, Abu-Zajd i książęta śląscy. Imitacje literackie J.Lompy". Książkę tę bardzo ciekawie zaprezentował jej autor oraz przedstawiciel wydawnictwa "Śląsk", a fragmenty publikacji czytali aktorzy.

Danuta Żylska-Kobiałko
Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych

Z ŻYCIA SBP

21 lutego 1997 roku odbyło się ***Walne Zebranie Koła Miejskiego*** i ***Okręgowy Zjazd Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich***, gdzie podsumowano dotychczasową działalność SBP oraz udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Ustępująca przewodnicząca Zarządu Okręgowego, Janina Kościów, przedstawiła sprawozdanie z działalności SBP w minionej kadencji, a także zaapelowała o integrację zawodową oraz wspólne działania mające na celu rozwój Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W trakcie dyskusji pojawiła sie również propozycja szukania rezerw finansowych wewnątrz środowiska, po to, by umożliwić wyjazdy służbowe do bibliotek krajowych i zagranicznych wyróżniającym się i spełniającym wymogi bibliotekarzom. Innym wnioskiem zgłoszonym na Zjeździe było wzmożenie działań mających na celu zachęcenie młodych bibliotekarzy do wstępowania w szeregi SBP.

W czasie spotkania dokonano wyboru nowego Zarządu Koła Miejskiego SBP, w skład którego weszły:

Bogna Bartosiewicz, WBP w Opolu - przewodnicząca
Mirosława Grabowska, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu - sekretarz
Zofia Przystalska, WBP w Opolu - skarbnik

Ukonstytuował się również nowo wybrany Zarząd Okręgu SBP, w składzie:
Elżbieta Kampa, MBP w Opolu - przewodnicząca
Ewa Wedemska-Zerych, WBP w Opolu - I wiceprzewodnicząca
Józef Pixa, Koordynator Bibliotek Caritas - II wiceprzewodniczący
Joanna Raczyńska-Parys, MBP w Opolu - sekretarz

Alicja Bujak, WBP w Opolu - skarbnik
Agnieszka Dąbrowska, III LO w Opolu - członek
Jadwiga Grata, Bibl. Główna Politechniki Opolskiej - członek
Anna Lisińska-Tokarska, PPSKAKiB w Opolu - członek
Janina Niemczyk, Bibl. Główna Uniw. Opolskiego - członek
Janina Kościów, MBP w Opolu - członek

Delegatami na Krajowy Zjazd SBP zostały:
Janina Kościów i ***Anna Lisińska-Tokarska.***

Bogna Bartosiewicz
Joanna Raczyńska-Parys

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM

(wybór książek zakupionych przez WBP w Opolu do księgozbioru śląskiego)

Cała Michał: Śląsk : Silesia : Schlesien / wstęp: Maria Lipok-Bierwiaczonek. - Bielsko-Biała: Wydaw. Baturo, 1996. - 107 s.; il.

Autor albumu utrwalił na zdjęciach centra wielu miast i miasteczek Śląska Opolskiego, m.in. Otmuchowa, Paczkowa, Nysy, Kluczborka, Niemodlina, Jemielnicy, Byczyny. Uwiecznił artysta także miejsca ważne w religijnym życiu Śląska: kapliczki, krzyże pokutne, sanktuaria i ośrodki pątnicze. Album zaprasza do wędrówki po śląskiej ziemi i jej historii.

Dola Kazimierz: Dzieje kościoła na Śląsku; Uniwersytet Opolski. Wydział Teologiczny. Cz.1: Średniowiecze. - [Wyd. 2 uzup.]. - Opole: WT UO, 1996. - 220 s. - (Z dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku; nr 9)

W historiografii polskiej jest to pierwsze, całościowe opracowanie kościelnych dziejów Śląska. Część pierwsza przedstawia początki chrześcijaństwa na Śląsku do roku 1520. Czytelnik znajdzie tu wiadomości o zakonach, szkołach, szpitalach, bibliotekach kościelnych, sztuce, muzyce. Całość uzupełnia obszerna bibliografia.

Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego 1996 / Urząd Statystyczny w Opolu; [zespół red. przew. Kazimierz Teleguj] - R.25. - Opole: Urz. Statystyczny, 1996

Nowa edycja rocznika przedstawia obraz gospodarki województwa w nowej strukturze własnościowej i organizacyjno-prawnej. Czytelnicy mogą tu znaleźć tablice zawierające ważniejsze dane o woj. opolskim od 1985 roku do chwili obecnej. W kolejnej części rocznika zawarte są informacje zebrane według miast i gmin naszego województwa. Trzecią, najobszerniejszą część stanowi 20 działów tematycznych.

Szczepankiewicz-Battek Joanna: Protestantyzm na Śląsku: geografia, demografia, kultura. - Wrocław: Wydaw.Silesia, 1996. - 120 s.; il. bibliogr.

Protestantyzm na Śląsku obecny od ponad czterech wieków odegrał tu istotną rolę w kształtowaniu kultury regionu. Wieloletnia, bezkonfliktowa koegzystencja katolików i ewangelików mogla być wzorem dla całej Europy. Autorka prezentuje historię Reformacji i Kościoła Ewangelickiego na Śląsku, jego strukturę administracyjną, religijność, życie codzienne ewangelików, święta i tradycje śląskich ewangelików itp.

Udział kobiet w polskim ruchu narodowym na Górnym Śląsku i Śląsku Cieszyńskim w XIX i XX wieku / pod red. nauk. Heleny Karczyńskiej; Uniwersytet Opolski. - Opole: Societas Scientis Favendis Silesiae Superior Instytut Górnośląski w Katowicach, 1996. - 193,[1] s.; tab.

W dniach 25 - 27 kwietnia 1996 r. na Górze św.Anny zorganizowana została przez instytuty historii Uniwersytetu Opolskiego i Uniwersytetu Śląskiego konferencja naukowa. Pokłosiem konferencji było wydanie niniejszej publikacji. Przedstawione w niej referaty udzielają odpowiedzi na pytania, czy i jak dalece kobiety angażowały się w polskim ruchu narodowym na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku.

Anna Śliwińska
Dział Informacyjno-Bibliograficzny

KALENDARZ ROCZNIC I OBCHODÓW
Przedstawiamy wybór rocznic, akcji i obchodów na II kwartał 1997 r.

Rok 1997 ogłoszony
ROKIEM HYMNU NARODOWEGO

KWIECIEŃ

2 IV
Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci

/100/ 3 IV 1897
Zm. Johannes Brahms, wybitny kompozytor niemiecki (ur. 7 V 1833)

6-12 IV
TYDZIEŃ SUMIENIA poświęcony pamięci Polaków pomordowanych i deportowanych na Wschód

7 IV
ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

/240/ 9 IV 1757
Ur. Wojciech Bogusławski, aktor, reżyser, dyrektor teatru dramatopisarz, twórca polskiej sceny narodowej (zm. 23 VII 1829)

/5/ 9 IV 1992
Zm. Alfred Szklarski, prozaik, autor utworów dla mlodzieży (ur. 21 I 1912)

12 IV
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ LOTNICTWA I KOSMONAUTYKI

13 IV
ŚWIATOWY DZIEŃ OFIAR KATYNIA

/80/ 14IV 1917
Zm. Ludwik Zamenhof, lekarz, poliglota, twórca języka międzynarodowego esperanto (ur. 15 XII 1859)

/25/ 16 IV 1972
Zm. Yasunari Kawabata, prozaik i poeta japoński, laureat Nagrody Nobla w 1968 r. (ur. 11 VI 1899)

/100/ 17 IV 1897
Ur. Thornton Wilder, pisarz i dramaturg amerykański (zm. 7 XII 1975)

18 IV
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY ZABYTKÓW

/190/ 20 IV 1807
Ur. Wincenty Pol, poeta romantyczny, geograf (zm. 2 XII 1872)

/15/ 22 IV 1982
Zm. Halina Rudnicka, autorka książek dla dzieci i młodzieży (ur. 12 X 1909)

22 IV
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZIEMI

/1000/ 23 IV 997
Zm. św. Wojciech, Adalbert, biskup praski, benedyktyn, misjonarz, męczennik, pierwszy patron Polski (ur. ok. 956)

/55/ 24 IV 1942
Zm. Lucy Maud Montgomery, pisarka kanadyjska (ur. 30 XI 1876)

29 IV
DZIEŃ PAMIĘCI ŻYDÓW

MAJ

1 V
MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY

/140/ 2 V 1857
Zm. Alfred de Musset, poeta francuski (ur. 11 XII 1810)

3 V
ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA

/130/ 7 V 1867
Ur. Władysław Stanisław Reymont, powieściopisarz, nowelista, laureat Nagrody Nobla w 1924 r. (zm. 5 XII 1925)

8 V
DZIEŃ ZWYCIĘSTWA

8 V
DZIEŃ BIBLIOTEKARZA

8 V
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ CZERWONEGO KRZYŻA

/40/ 9 V 1957
Reaktywowano Instytut Śląski w Opolu, placówkę naukową nawiązującą do działalności wielce zasłużonego dla badań śląskoznawczych Instytutu Śląskiego w Katowicach.

/110/ 9 V 1887
Ur. Helena Bobińska, prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 9 VI 1968)

/90/ 11 V 1907
Ur. Lucyna Krzemieniecka, poetka, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 29 IX 1955)

/15/ 16 V 1982
Zm. Jerzy Krzysztoń, prozaik, dramaturg, reportażysta (ur. 23 III 1931)

18 V
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEALNICTWA

26 V
DZIEŃ MATKI

/85/ 28 V 1912
Ur. Patrick White, prozaik australijski, laureat Nagrody Nobla w 1973 r. (zm. 2 X 1990)

/40/ 31 V 1957
Zm. Leopold Staff, poeta, dramaturg, tłumacz (ur. 14 XI 1878)

CZERWIEC

1 VI
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA

/15/ 1 VI 1982
Zm. Henryk Worcell (właśc. Tadeusz Kurtyka), powieściopisarz (ur. 1 VIII 1909)

/125/ 4 VI 1872
Zm. Stanisław Moniuszko, kompozytor, dyrygent, pedagog (ur. 5 V 1819)

5 VI
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

12 VI
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ BEZ SAMOCHODU

/55/ 16 VI 1942
Zm. Bronisław Malinowski, socjolog, antropolog i teoretyk kultury (ur. 7 IV 1884)

27 VI
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZAPOBIEGANIA NARKOMANII

/130/ 28 VI 1867
Ur. Luigi Pirandello, pisarz, dramaturg włoski, laureat Nagrody Nobla w 1934 r. (zm. 10 XII 1936)

/200/ 29 VI 1797
Ur. Józef Piotr Lompa, narodowy działacz oświatowy na Śląsku (zm. 29 III 1863)

/75/ 30 VI 1922
Ur. Miron Białoszewski, poeta, prozaik i dramaturg (zm. 17 VI 1983)

Małgorzata Bartoszewska
Aleksandra Paniewska
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

LETNIE ZGADYWANKI

1. Krzyżówka z hasłem

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu, czytane kolejno utworzą rozwiązanie

Hasło:

A - pora roku następna po wiośnie
B - niebieskie nad nami, szczególnie wiosną i latem
C - kotki na wierzbie
D - miesiąc rozpoczynający wiosnę
E - kolor, z którym kojarzy się wiosna
F poziomo - roślina, zwiastun wiosny
F pionowo - pojawiają się na drzewach wczesną wiosną
G - Wielkanocne, w tym roku w marcu
H - spływa wiosną na rzece
I - Przychodzi po zimie

2. Zagadki

Jak się nazywa ta pora roku
co ściele dywan zielony wokół ?

Myszek nie łowią, ptaszków nie jedzą
te szare kotki, co na drzewach siedzą

Ma długie nogi
i dziób czerwony.
Gada z żabami,
jak nakręcony

Biała i zimna po rzece pływa
wrona ci powie, jak się nazywa

Jeszcze śniegi leżą wokół,
nie zielenią się liście,
a on śnieg już przebija, to on właśnie .....

Rozwiązania:
1. Krzyżówka: Topienie Marzanny; wyrazy pomocnicze: a - lato, b - niebo, c - bazie, d - marzec, e - zielony, f - przebiśnieg, pąki, g - święta, h - kra, i - wiosna
2. Zagadki: wiosna, bazie, bocian, kra, przebiśnieg

3. *Krzyżówka:*

Litery w zaznaczonych polach utworzą rozwiązanie - nazwę popularnej gry sportowej

1 - kąpielisko
2 - czekasz na nie przez cały rok szkolny
3 - inaczej mlecz (skojarz z dmuchaniem)
4 - nasz Bałtyk
5 - jeden z wakacyjnych miesięcy
6 - rozkładasz go na biwaku
7 - na szlaku z plecakiem
8 - najmocniej świeci latem
9 - koszenie zbóż latem

Rozwiązanie
Hasło: badminton
wyrazy pomocnicze: basen, wakacje, dmuchawiec, morze, lipiec, namiot, turysta, słońce, żniwa

4. Diagram

Z poziomych rzędów wykreśl nazwy przedmiotów przedstawionych na rysunkach i odczytaj nazwiska pisarzy dla dzieci. W pierwszej kratce każdego rzędu znajduje się litera rozpoczynająca wyraz

1	d	o	t	m	u	e	w	i	k	m				
2	p	b	l	r	z	e	e	c	c	h	a	w	k	a
3	p	k	i	e	ł	r	k	n	a					
4	z	c	e	o	g	l	a	l	r	o	e	d	k	i
5	p	m	a	i	l	l	e	l	t	n	k	e	a	
6	k	a	s	n	i	d	ą	e	ż	r	k	s	a	e	n

Rozwiązanie
1. Tuwim, 2. Brzechwa, 3. Kern, 4. Colloda, 5. Milne, 6. Andersen